

alle mulige Midler, deriblandt da navnlig det at gøre den billig. Det er ikke mindst for de store Byers arbejdende Befolkning af ganske overordentlig Betydning, at Lokaltrafikken er nogenlunde billig. Det spiller blandt andet en stor Rolle i Boligspørgsmaalet. Der er jo overordentlig mange Mennesker, for hvem det vil være af største sundhedsmæssige og økonomiske Betydning, at de kan have deres Boliger udenfor Byen og nogenlunde let og billigt komme til deres Arbejdssteder.

I Forbindelse med Spørgsmaalet om Forrentning og den Dækning af Underskuddet, som man saa ivrigt forlanger for Statsbanernes Vedkommende, og i Forbindelse med Henvisningen til Privatbanerne, vil jeg gerne gøre opmærksom paa nogle andre Forhold, som gør sig gældende. Vi har her i Landet flere ganske betydelige og meget kostbare Statshavne, som ikke giver Overskud eller kun et ganske ringe Overskud, og jeg har ikke set noget særlig stærkt Krav fra nogen Side om, at man skulde gøre disse Havne til virkelig indbringende Anstalter for Staten. Jeg har i det hele taget ikke set dem behandlet som rationel Pengeanbringelse, saaledes som man er inde paa det for Statsbanernes Vedkommende. Men mellem Statshavnene og de private Havne kan der være et lignende Forhold som mellem Privatbanerne og Statsbanerne. De kommunale Havne kan have svært ved at bære sig, og de har ogsaa under de nuværende Forhold forsøgt at indvinde nogen Dækning for deres svigtende Indtægter ved Takstforhøjelser. Men i øvrigt har de ligesom Privatbanerne været henviste til sig selv eller til de Kommuner, som er ansvarlige for dem, og som har Interesse i deres Drift. Det er ganske paa samme Maade som med Privatbanerne. Ingen finder paa, at Staten skulde betale eller deltage i Dækningen af Underskuddet af de kommunale Havne, fordi den selv afholder Dækningen af Underskuddet ved Statshavnene. Vi har i Fjor vedtaget en Lov om Anlæg af Vestkysthavne, hvortil der skal bruges mange Millioner Kroner. Jeg tror ikke, at der i denne Sal er et eneste Menneske, som ved Vedtagelsen af dette Lovforslag tænkte sig, at her skulde Staten virkelig have en god Pengeanbringelse, det skulde nok komme igen med Renter i Form af et stort aarligt Overskud. Saaledes tror jeg ingen har ræsonneret. Nej, man har ræsonneret saaledes, at det nok skulde komme igen under den Form, at det vilde befordre Omsætning og Virksomhed paa en saadan Maade, at Statens

Økonomi til syvende og sidst vilde nyde Fordel deraf. Saaledes bør man se paa alle disse offentlige Anlæg. Selv om man normalt kan stille den Fordring til Statsbanerne — thi det indrømmer jeg, man kan, og de kan meget godt drives saaledes — at de skal betale sig og give et lille Renteoverskud af de anbragte Penge, saa forekommer det mig, at man med Sindsro maa kunne se paa, at disse Virksomheder i et Par Aar eller tre giver et Underskud, som ikke er større, end at Staten meget godt er i Stand til at bære det.

I øvrigt er det naturligvis ganske frugtesløst at forsøge paa at komme til Rette igennem Argumentation. Det har hidtil vist sig fuldstændig haabløst, og det forekommer mig, at den Stilling, som det ærede Flertal har indtaget til Lovforslaget ved Behandlingen her, viser dette med al Tydelighed. Naar det er blevet erklæret, at man ikke kunde acceptere Vinstres og de Konservatives Ændringsforslag i Folketinget, hvilende paa en Grundtakst af 4½ Øre pr. km, forekommer det mig ganske selvindlysende, at der heller ikke kan være Tale om at acceptere et Forslag, som hviler paa en Grundtakst af 4¾ Øre pr. km.

For saa vidt er altsaa det ærede Flertals Ændringsforslag aldeles ikke noget Bidrag til denne Sags Løsning, det kan kun opfattes som en Tilkendegivelse til Befolkningen om, hvad man fra disse to ærede Partiers Side ønsker, hvad man under Befolkningen, og hvilke Vilkaar man mener det forsvarligt at byde Næringslivet under disse Forhold. Jeg kan derfor, som Forholdene staar, ikke gøre mig noget som helst Haab om at finde Forstaelse for mine Betragtninger hos de to ærede Partier og maa derfor anbefale, at man snarest muligt faar tilendebragt Sagens Behandling i Tinget i denne Omgang, idet jeg mener, at den eneste Mulighed, der herefter er for at naa til Enighed om denne Sag, vil være, at den henvises til Fællesudvalg, og jeg vil da mene, at det vil være ønskeligt, at denne Henvisning til Fællesudvalg kommer saa snart som muligt. Jeg skal kun gøre opmærksom paa, at hvis Mening er, at man vil have nogen Dækning for en Del af det Underskud, som Statsbanerne for Tiden giver, vil den formaalstjenlige Vej dertil være saa snart som muligt at acceptere Regeringens Forslag med de Ændringer, der selvfølgelig altid kan være Tale om under en Forhandling, hvorved der tilsigtes at opnaa Enighed, thi jo længere det varer, inden en saadan Enighed opnaas, desto